

TÄHEKE

NR. 7 1973

Illustreerinud JAAN TAMMSAAR

21. juulis
oleme kõik
rõõmsad
pidulised –
siis on ju
Eesti NSV
33.
aastapäev!

KUIDAS KLEEBITAKSE KOMMILE ŠOKOLAAD ÜMBER?

Nii päris üks väike
poiss emalt. Aga
mina tean, kuidas seda te-
hakse, ja jutustan ka teile.
Kakao-oad toodi «Kalevi»
kommivabrikusse kaugelt
palavast Aafrikast, Elean-
diluurannikult. Vabriku laos
on kakaoubade naabriteks
Kreekast pärit rosinad, siis
maasikapulber Poolast, õu-
napulber Bulgaariast, sid-
runi- ja apelsiniõlid Itaaliast,
munapulver Taanist, pähk-
lid Indiast ja ka mõnelt
Aafrika maalt, kohvioad
Indoneesiast ja Kesk-Ameer-
rikast. Kokku on laos maits-

vat ja magusalt lõhnavat kraami neljakümne viielt maalt. Hakatakse «Pipi» kommi tegema. Laost tuuakse igasugust kraami suurtesse valgetesse saalidesse, kus undab hulk masinaid. Kakao-oad käivad läbi mitmest seadmest. Nii saadakse kakaovõi ja kakaopulber. Osa pulbrist läheb šokolaadiglasuuri, osa kommissu valmistamiseks. Kommissu kutsutakse pumatiks, «Pipit» pumatikommiks. Pumatikomme on üsna palju: «Pääsuke», «Lelud», «Tormilind», «Rukkilill». «Pipi» kompvekil on sees piimapumat. Seda tehakse piimast, suhkrust, siirupist, koorevõist, pähklitest, karusmarjapüreeist, sidrunihappest ja kakaopulbrist. Kogu see kraam valatakse segamismasinasse. Seal viib liikuv lint segu keeduaparaati ja edasi vahustajasse. Vahustaja näeb välja

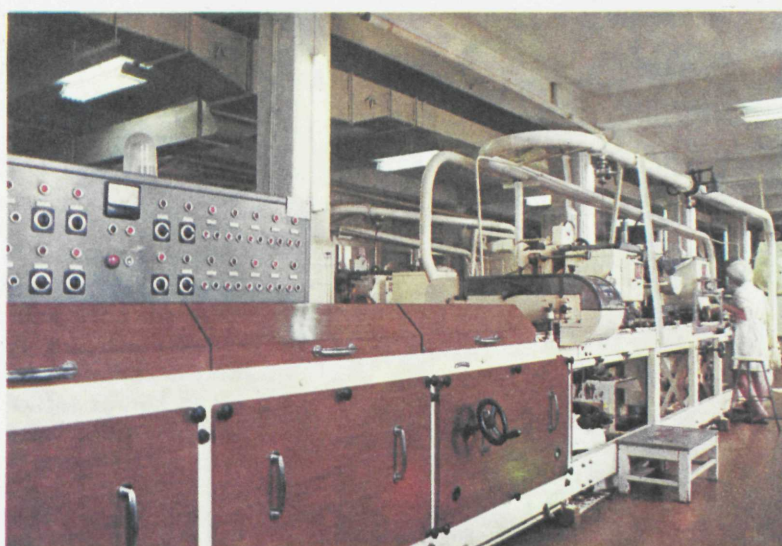
nagu kodus mikser, ainult palju-palju suurem. Lõpuks saab pumat valmis. Masin valab sitkelt veniva pumati kommikujulistesse vormidesse ja vormid liiguvad läbi kuivatusaparaadi glasuurimisele. Šokolaadiglasuur segatakse kakaovõist, kakaopulbrist ja suhkrust. Ja nüüd siis masin valabki pumatile šokolaadikesta ümber. Pakkimismasin keerab kompvekid värvilistesse paberitesse. Nii tehakse «Pipi» komme.

«Kalevi» vabriku kompvekide, šokolaadi ja paljude teiste toodete üle rõõmustavad maiasmokad kõikjal meie kodumaal ning ka Soomes, Poolas, Tšehhoslovakkias ja mujal välismaal.

ENE JERMAKOV

Neis suurtes masinates valmivad šokolaadikompvekid (2). Sirje Eensalu paneb kompvekke karpidesse (1). Siin on käsil iiriste keetmine (3).

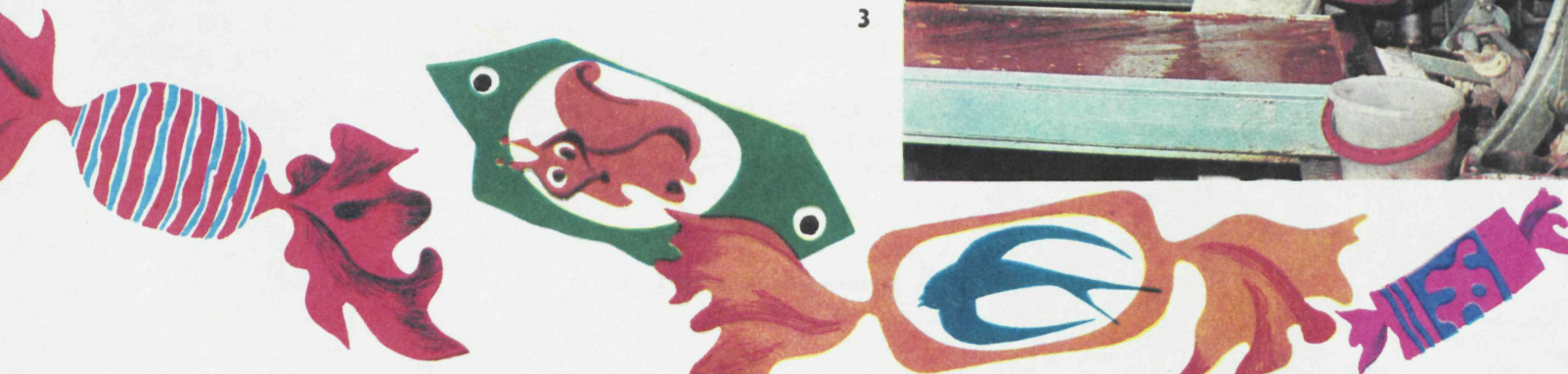
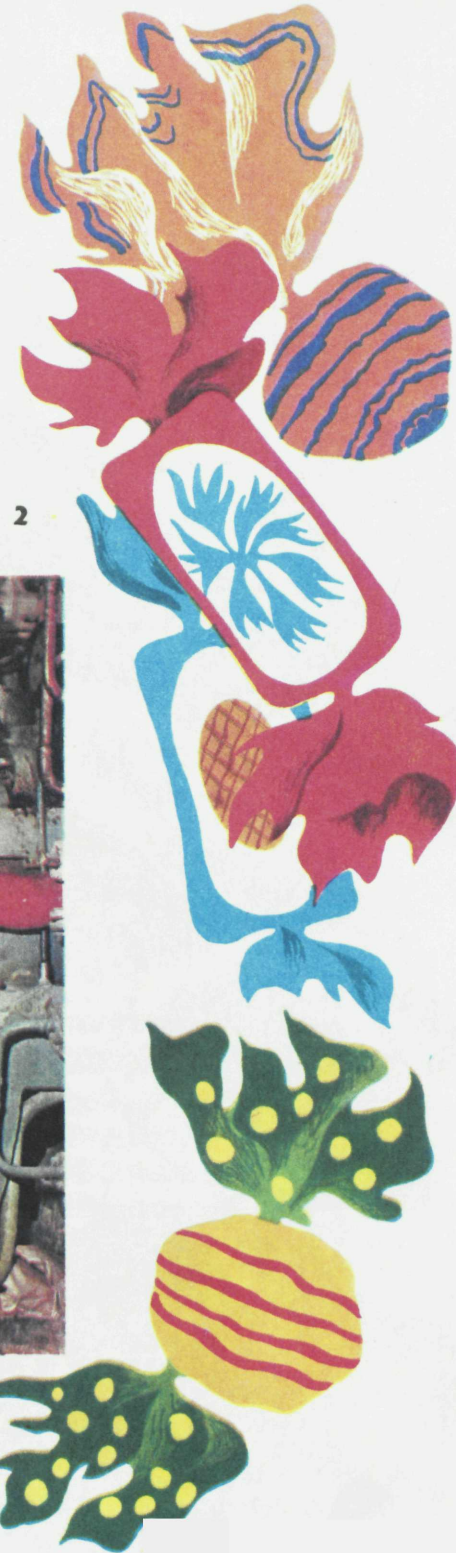
Pildistanud GUSTAV GERMAN

2

3

Laagrisse

Reedel ei jõudnud Kuusiksoo Eeri kuidagi vanemaid ära oodata. Kui siis ema kollane pearätik põldude vahelt paistma hakkas, jooksis Eeri vastu ja hüüdis juba kaugelt:

«Ema, emal See sovhoosilaste laager algab ülehomme. Eks ole, mina võin ju ka minna?»

Ema tegi järelemõtleva näo.

«Kas sul pole veel vara laagrielule mõelda? Tuleval aastal, kui oled kolmandasse klassi saanud...»

Eeri ei lasknud tal lõpeta.

«Aga kuidas teistel vara ei ole? Agronoomi Piretit lubati ja aedniku Ennu... Ja Sven ütles, et teda lubatakse kindlasti ka. See kohe tulebki väiksemate laste telklaager.»

Õhtul võeti laagri-asi uuesti üles. Eeri isa, sovhoosi mehaanik, oli põhjalik mees. Ta tahtis täpselt teada, mis laager see niisugune on. Eeril tuli jutustada, kuidas suured poisid, autojuhi Riho ja zootehniku Sander, olid juba kooli ajal saanud pioneeriülesandeks sisustada sovhoosi väiksemate laste suvevaheaega, ja kuidas nad algul olid mõelnud, et teevad spordipäeva, aga siis, et parem kahepäevase telklaagri, ja et koolist oli lubatud telgid ja sovhoosi sööklast toidud, ja et nüüd pole muud, kui mine laagrisse, muret ei mingisugust.

Imelikul kombel ei paistnud isale meeldivat, et ta poja eest valmistutakse nii hästi hoolt kandma.

«Mis laager see on, kus kõik ette-taha ära tehakse?» kortsutas isa kulmu.

«Ega siis kõike ette-taha tehta,» ruttas Eeri asja parandama. «Riho ütles, et kartuleid küpsetame ikka ise. Ainult supp tuuakse sööklast.» Ja just nagu kartes, et sellest on veel vähe, kuulutas uhkelt:

«Meil tuleb seal päris töö ka. Riho ütles, et läheme kõik kapsavagusid rohima.»

Kapsavagudest kuuldes astus ema lähemale.

«Ma ei ole küll märganud, et sinust kapsamaal suurt asja oleks. Kas sa ei peaks enne kodus köplamist harjutama?»

Eeri läks kõrvuni punaseks.

«Ma jõuan homme veel harjutada. Ema, ma köplan kõik kapsavaod läbi.»

Õsel nägi Eeri laagrielu unes. Nägi hommikust pesemist jõe ääres, ja lipu mastitõmbamist, ja seda, kuidas nad nagu päris pioneerid tõstavad saluudiks käe ja hüüavad kooris: «Alati valmis!» Ja siis veel seda, kuidas nad surmasõlme ja seasõra tegemise selgeks õpivad, ja põdrajälgi mööda, mis Sander on kraavikaldale vajutanud, sohu lähuvad, ja tõelistele põtradele peale satuvad.

«Mhöö!» tegi isapõder häält nagu naabripere tige mullikas. Selle hääle peale ärkas Eeri üles ja tõusis istuma. Akna taga juba hahtetas.

«Üks päev veel!» mõtles Eeri ja jäi uuesti magama.

Lossilugu

Ma ehitasin lossi. See loss asus sinise mere kaldal, kus oli palju lainetest niisutatud liiva. Lossil olid teravate tippudega tornid ja seal lehvisid pajulehtedest lipud.

See oli ilus liivaloss. Kõik, kes siit mööda läksid, pidid seisma jääma ja imestama: «Kui ilus loss! Kes on selle küll ehitanud?»

Ma ei ütelnud poole sõnagagi, et mina. Ma olin üsna vait. Kuid mul oli hea meel, et möödunud minu lossi ilusaks pidasid. Sest üks tõeliselt ilus loss on vist kõigi jaoks ilus.

Minu lossi aias kasvasid kuldõunapuud ja õitsesid tulililled. Minu lossi eest jooksid punastest ja sinistest ja rohelistest kivikestest teed, mis viisid laia maailma. Minu lossi aknast vaatasid merele lossilapsed, kes olid kangesti kenad, sest nad paistsid natuke minu moodi.

Niisuguse ilusa lossi ma ehitasingi randa.

Aga siis tuli õhtu, nagu ikka õhtud tulevad, ja ma pidin oma lossi üksi jätma. Kuid ärgates leidsin hommiku eest, ning olin selle leidmise üle täna eriti õnnelik. Jooksin ruttu randa.

Aga lossi enam polnud. Polnud lossiaeda kuldõunapuude ja tulililledega. Polnud värvilistest kivikestest teid. Polnud lossiaknast merd vaatavaid lossilapsi. Oli ainult hunnik segipekstud liiva ja suur kuri jalajälg keset seda hunnikut.

Kõige ilusam loss oli hävitatud. Kõige ilusamat lossi ei saanud keegi enam vaadata. Kõige ilusam loss ei teinud enam kellelegi rõõmu. Kõik läksid nüüd mööda, nagu poleks siin lossi olnudki. Nagu poleks kunagi olnud.

Minagi läksin siit eemale. Läksin kaugele suure kivi juurde ning mõtlesin seal oma lossist, mille aias kasvasid kuldõunapuud ja õitsesid tulililled ning kus jooksid värvilistest kivikestest teed, millel polnud ühtegi kurja jalajälge.

KIRSS

LEELO TUNGAL

PUU KÜLJES OKS,
OKSA KÜLJES TARI,
AGA TARJA KÜLJES
KASVAB KIRSIMARI.
MARI NAGU IKKA —
KIRSI MAIK JA VÄRVUS,

MARJA HOIAB NOKAS
VANA TURRIS VÄRVU.
SELLE VÄRVU PUGUS
ON ÜKS KIRSILUU,
LUU SEES — VAAT KUS LUGU —
KASVAB KIRSIPUU.

GUNVOR ROOTSI

KUI
VÄLJAS
SAJAB

MIDA ME TEEME, KUI SADU EI LAKKA!
RONIME LAKKA.
MIDA ME TEEME, KUI JÕUAME LAKKA!
OLEME VAKKA.
KAUA ME LAKAS OLEME VAKKA!
KUNI RONIME VAKKA.
KAUA ME VAKAS OLEME VAKKA!
KUNI ME NAERMA EI HAKKA.

LEILI ANDRE

NIKS JA
NAKS

NIKS JA NAKS, NIKS JA NAKS!
ÕUNAPUU ALL VARJUS,
NIKS JA NAKS, NIKS JA NAKS,
NOPIN PÕÖSALT MARJU.

ÜMBERRINGI HELENDAB
KERGEID SOOJE TUULI,
PEENRAIL ÕISI LAHTI TEEB
NAERUSUINE JUULI.

ROHELUSSE UPUB PILK.
MARJAD KAOVAD — KUHU!
MÕNI JUHTUB KORVI KA,
SUUREM JAGU SUHU...

HAUGIEMAND

Väikese Jänijõe vaikesse käärus oli haugiemanda kodu — kõrkjatukk kolme hundinuiaga. Seal ta oma naabrite — särgede, ahvenate ja lepamaimude meelest liigutas uimi juba mäletamatutest aegadest peale. Emand oli vana, võib-olla varsti kümneaastane. Ega haugid naljalt kauem elagi. Ja suur oli see emand ka — poolteist meetrit, peast sabani mööta.

Keegi ei tülitanud vana haugipurakat. Väiksemad kalad andsid emandale alati aupaklikult teed. Siin jõekäärus pelgas saaki luurata isegi ablas kalakütt — vesimutt. Kui ta oleks vaid tulnud, kohe oleks leidnud paiga haugi kõhus. Aga naabruses elunevaist väiksemaid kaladest pidas emand lugu. Ainult õige harva neelas ta mõne väetiks jäänu alla. Haug ujus toidupoolist muretsema hoopis kaugemale. Seal püüdis ühe priskema uimeväristaja kinni ja selleks päevaks talle söögist aitas.

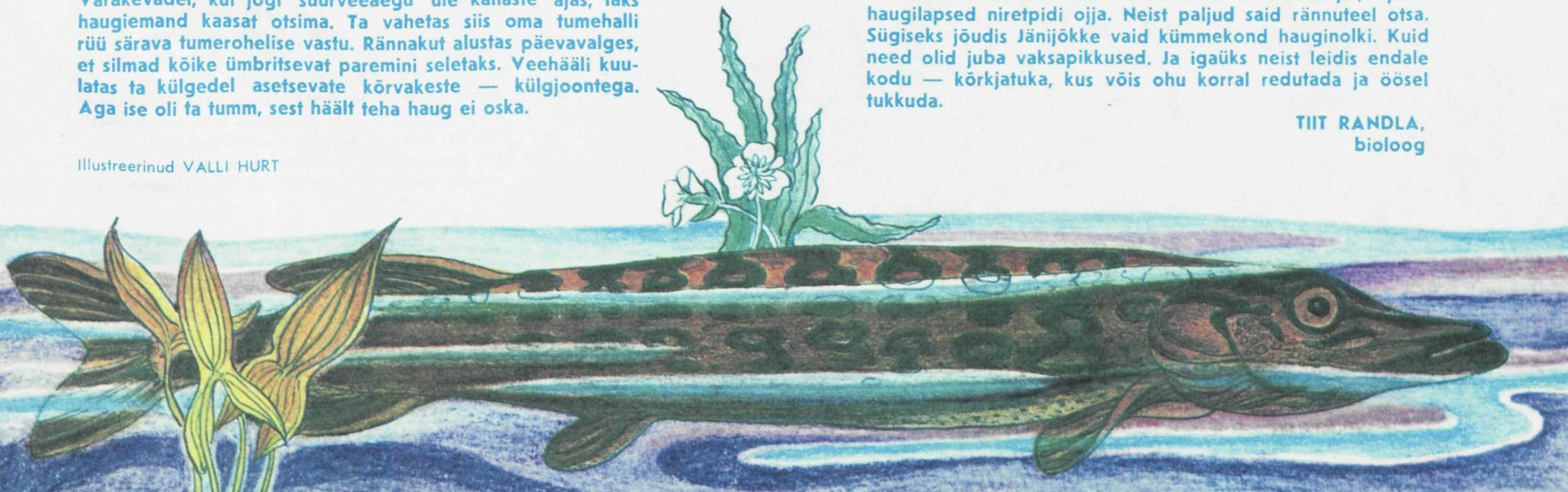
Varakevadel, kui jõgi suurveeaegu üle kallaste ajas, läks haugiemand kaasat otsima. Ta vahetas siis oma tumehalli rüü särava tumerohelise vastu. Rännakut alustas päevalges, et silmad kõike ümbritsevat paremini seletaks. Veehääli kuulatas ta külgedel asetsevate kõrvakeste — küljoontega. Aga ise oli ta tumm, sest häält teha haug ei oska.

Illustreerinud VALLI HURT

Haugiemand ujus jõest Käbiojja. Seal kohtas ta endast väiksemat haugi-isandat. Üheskoos ujuti siis madalasse luhavette. Võimsa sabalupsuga hirmutas emand teised kalad eemale ja sundis metspardigi lendu. Isegi konnad jätsid krooksumise järele. Emand hakkas vette, rohututtide vahele, marjateri heitma. Teri oli tuhandeid. Oja ääres teritas kõrvu reinuvader ja pidas plaani, kas kasta kasukas jahedasse vette ja püüda haugipurikas kinni või jätkata hiirejahti. Kõrgel kuuseladvas kükitas kalakotkas ja passis üksisilmi veest väljaulatuvat haugiselga. Päev läks mööda ja alles öhtu eel lendas kotkas vee kohale, möötis tiibadega veheldes haugi suurst ja ründas. Rännakust ja kudemisest väsinud haugiemand ei suutnud kotkale vastu hakata. Kotkas sai kõhu mitmeks päevaks täis.

Käbioja luhavees olevaid marjateri söid pisemad kalad ja vesimutid. Teradest kasvas ainult mõnisada haugilast. Nad kosusid kiiresti. Kui elamine luhalombis kitsaks jäi, ujusid haugilapsed niretpidi ojja. Neist paljud said rännuteel otsa. Sügiseks jõudis Jänijõkke vaid kümmekond hauginolki. Kuid need olid juba vaksapikkused. Ja igaüks neist leidis endale kodu — kõrkjatuka, kus võis ohu korral redutada ja öösel tukkuda.

TIIT RANDLA,
bioloog

Peedu ja palavik

Peedu lamas haigena voodis, ruuduline tekk ninani tõmmatud.

Jassi tegi akna all «auh-auh». Ta polnud Peedut ammu õues näinud. Peedu tõusis voodis istuli. Pea käis ringi nagu vurrkann ja valutas ka veidike. See rumal haigus hakkas teda juba tüütama! Algul oli päris tore. Ei olnud vaja hommikul vara tõusta ja lasteaeda minna. Nii palju sai pildiramatuid vaadata! Ja ema, vanaema ning isagi lugesid talle järjest jutte ette. Jassi klähvis jälle heledalt «auh-auh»! Peedu tõusis ning vaatas aknast välja. Oh seda möllu küll! Suur Ants jooksis Jassi eest ära, nii et päkad välkusid. Kaarel ja Jaan lidusid jälle Jassi kannul. Naabri must karvase sabaga kass Nurman kribis ehmunult puu otsa. Varblased pahvatasid sellelt pahinal lendu.

Ah, kuidas tahaks ka õues joosta!

Ema aga käskis otsekohe voodisse heita. Ta pistis Peedule kraadiklaasi kaenlaauku.

«Palavik on ikka veel sees ega taha kuidagi välja tulla!» ütles ema kraadiklaasi vaadates. «Võta nüüd kähku rohtu!»

«Kuidas küll saaks selle palaviku välja!» nuputas Peedu. «Paha palavik niisugune!»

«Võib-olla palavik ei olegi nii halb! Tahab küll välja tulla, aga ei leia auku, kust välja saaks,» mõtles Peedu. «Sest sinisemummuline pidžaama on ju nii paks. Palavik on kindlasti pisi-pisitilluke ja pika peenikese ninaga nagu Buratino. Aga ilma auguta ta ikkagi välja ei saa.»

Peedu uuris oma pidžaamat, aga kusagil polnud lõhet ega auku näha.

Siis tuli Peedule hea mõte! Ta tõusis voodist ja läks paljaste jalgade patsudes ema õmbluslaua juurde. Seal sahtlis olid käärid.

«Palavikul on hädasti vaja auku!» ütles Peedu ja torkas käärid pidžaamasse, kaenlaaugu lähedale, sest sinna ju kraadiklaas pandi. Eks ta seal kusagil peidus ole. Varsti oligi pidžaamas paras auk. «Nüüd peaks see palaviku-paharet küll välja saama!» mõtles Peedu rõõmuga.

Peedu puges hästi kiiresti teki alla ning jäi ootama, millal palavikupoiss välja hüppab. Et palavik kergemini välja saaks, lükkas ta augu kohalt tekigi ära. Veidi aja pärast tuli ema. «Ema, vaata, kas palavik on juba väljas.» Ema pani kraadiklaasi uuesti kaenlaauku.

Peedu ootas põnevusega... Kuid kraadiklaas näitas ikka veel, et palavik on sees.

«Igavene paks palavik niisugune! Ei mahtunud pisikesest august läbi,» mõtles Peedu pahaselt. «Peab vist suurema augu tegema!»

HEDI, JORMA,

IKO MARAN

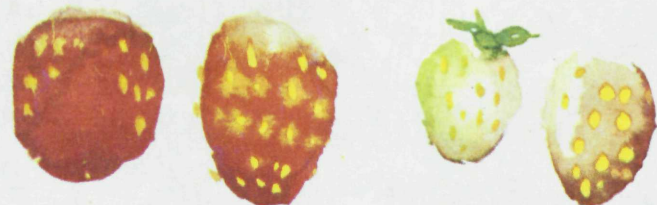
[Algus «Tähekeses» nr. 5.]

Jorma läks fakjapöõsa varju tagasi. Õhk ei olnud siin enam ilus roheline, oli kole roheline.

«Äkki ma olengi paha poiss!» mõtles Jorma. «Miks Hedi muidu ütles, et ma olen? Miks ema nägu muidu kinni langes! Miks õhk fakjapöõsas ei ole enam ilus roheline! Ma poleks pidanud ikka teist kooki ära sööma, mis sest, et see minu oma oli. Aga ma tean, mis ma teen. Ma lähen korjan maasikaid ja viin Hedile, ja emale viin. Siis ma olen jälle hea poiss.»

Jorma läks üle pika õue väravasse, mida ainult suured inimesed lahti said, ronis lattide vahelt läbi ja läks edasi, aina edasi. Ta jõudis künkale, kus kasvasid karedate lehtedega pöõsad ja kust paistis meri. Aga isegi meri ei olnud enam endine, pehme, sile ja sinine, vaid krobeline, üleni väikesi kiiskavaid killukesi täis. Need killukesed olid teravad, torkisid silmi, kui Jorma kauem vaatas. Jorma siis ei vaadanud kauem, asus maasikaid korjama. Ta sai neli maasikat. Kaks maasikat olid natuke valged, aga ainult ühelt poolt, teiselt poolt olid nad päris punased; üks maasikas oli üleni punane ja üks nii punane, et oli päris must. Kui Jorma musta maasikat sõrmeotsaga mööda peopesa veeretatas, siis see oleks nagu tasakesi kobisenud, nii küps oli ta. Jorma oleks veelgi maasikaid korjanud, aga neid ei olnud enam. Õhegi pöõsa all ei olnud. Kiviga pöõsa all ehk oli, aga sinna ei julgenud Jorma minna, sest oli ju isa hoiatanud, et olge siin ettevaatlikud, siin võib usse olla. Jorma vaatas veel kord oma saagi üle. Must maasikas oli tõesti väga suur ja ilus.

«Hedile maitseb see maasikas kindlasti magus,» mõtles

PANNKOOGID JA HOBUNE

Jorma. Ta koguni tundis, kui magus see maasikas Hedi suus on. «Oleni punase maasika annan ka Hedile.» Jorma ofsustas sellepärast suuremad marjad Hedile viia, et Hedi oli rohkem õnnetu. Ema oli vähem õnnetu, tema lepitamiseks aitas vähematest marjadest. Jorma luges Hedi marjad üle ja luges ema marjad üle. Kummalgi oli kaks marja. See oli väga hea ja huvitav ka, et kui korjad neli maasikat, saab igaüks täpselt kaks maasikat.

«Seda huvitavat asja räägin ma ka Hedile,» mõttes Jorma ja alustas koduteed. «See ka rõõmustab teda.» Jorma läks pooljoostes, sest kui lapsel on midagi head ja huvitavat, tahab ta ruttu sellega teiste juurde jõuda. Paaril korral Jorma aeglustas sammu, et vaadata maasikad üle, kas nad on kõik ilusti alles, siis lippas pladinal edasi. Aga jõudnud künkast alla, jäi ta totsti peatuma: poolel teel värvani, otse põiki üle raja seisis üks loom. See loom oli hobune, seesama hobune, kes eemal kiviaia ääres oli rohtu söönud, kui Jorma Hedi, ema ja isaga randa suplema läks. Ainult nüüd oli ta hulga suurem ja punasem ja tal olid pikad juuksed kaela peal ja pikk saba. Ta liigutas oma saba aeg-ajalt.

[Järgneb.]

Illustreerinud ENE PIKK

KAAREL KORSEN

Hüppan nagu rohutirts

KUI MARJAMETSAS EES ON KRAAV,
SIIS KUIS TAST ÜLE SAANI!
EKS SELLEST ULJA HOOGA MA
END ÜLE LENNUTANI!
VUDI-VUDI-VUDI-VUDI HOPP,
VUDI-VUDI-VUDI-VUDI HIPPI,
ON LENNUL VAHVA HÜPPAJA
KUI KERGE SULETOPPI!
HIPPI-HOPPI!

JA NII KA SPORDIVÄLJAKUL
MIND AITAB TUBLI HOOG,
VEEL SENTIMEETRI LISAN MA —
JA SEE MIND VÕITJAKS TOOB.
VUDI-VUDI-VUDI-VUDI HOPP,
VUDI-VUDI-VUDI-VUDI HIPPI,
ON LENNUL VAHVA HÜPPAJA
KUI KERGE SULETOPPI!
HIPPI-HOPPI!

NING TIHTI HÜPPAN SELLEKSI,
ET LIHTSALT TORE ON
KÜLL KEKSIDA, KÜLL KALPSATA
KUI ROHUTIRTS VÕI KONN.
VUDI-VUDI-VUDI-VUDI HOPP,
VUDI-VUDI-VUDI-VUDI HIPPI,
ON LENNUL VAHVA HÜPPAJA
KUI KERGE SULETOPPI!
HIPPI-HOPPI!

Metsas

KOMI RAHVALAUL

ÕEKESED, HELLAKESED, KALLID SÖSARAKESED,
ISTUME SÖBRAKESED, KÕIK MU KÜMMET SÖSARAKEST,
ISTUME OMETI TUMEDA TIHEDA KUUSIKU KESKEL,
ISTUME LEHISMÄNDIDE, NII KÕRGETE JA KAHARATE KESKEL,
ISTUME, ÕEKESED, MÜHISEVATE MÄNDIDE KESKEL,
ISTUME JUBA KASKEDE KULDSETE KUUBEDE KESKEL,
LAANEPÜÜ LAULU KUULAME TIHEDAS SALUS,
ISTUME LEHISMÄNDIDE, NII KÕRGETE JA KAHARATE KESKEL,
LUIKED LAULU KUULAME SUURE SOO SERVAL,
KURGEDE KURLUUD KUULAME KÕRGE MÄE KALDAL.
ISTUME, ÕEKESED, TAIGAS, KUS KÖNNIVAD KARUD,
KAKSTEIST MEIL ISESUGUST JOOKI EES,
ÜHEKSA ROOGA MEIL ISESUGUST EES.
ISTUME VIILUDEKS LÕIGATUD HEA RUKKILEIVA JUURES,
SÕÖME, SÖSARAD, KÕIGE RASVASEMAT LIHA.
ISTUME, SÖSARAD, HIINAMAA KALLI TEE JUURES,
ISTUME, SÖSARAD, VÄRSKE VEE, MEIE ALLIKA VEE JUURES.

Tõlkinud ANU-REET HAUSENBERG

Kiisu ja Kutsu

HANDI JUTUKE

KIISUPOEG KAEBAB KUTSULE: «KÜLL MA OLEN HALBA PEREKONDA
SATTUNUD — SIIN ON PALJU LAPSI JA IGAÜKS TIRIB JA TASSIB
MIND.» KUTSU VASTU: «AGA MINA JUST PALJUDE LASTEGA SELTSIS
ELADA TAHAKSINGI — IGA LAPS ANNAKS MIDAGI HEAD; VAAT, KUI
PALJU MAIUSPALASID MA SIIS SAAKSINI!»

Tõlkinud PILLE KIPPAR

Rännak

LIIGUB
KÜMME
SELJAPAUNA,
NII KUI
KÜMME
PILVEAUNA
UJUKS MÕÖDA METSARADA
HALJA KALDAYAHE KAUDU.

PLATAANI ALL,
MILL' JÖENI VÕRA,
SELJAKOTI
POTSE KÖLAS.
ÄKKI IMELIKULT SIRGEKS
MUUTUSID ME KÕIGI ÕLAD.

NOPPISIME
TULPE AASAL,
KARAVANIDEGA
KAASA,
MÕÖDUDES
KIŠLAKIST
MITMEST,
KÜMME
TOLMUPILVE
VISKLES,
MÕÖDUS TEEL PUUVILLAPÖLLUST,
PAPLITEST, MÄESTIKU NÖLVUST.

... SUVEPÄEV NÜÜD LOOJA VEEREB,
JÕEL VEEL PUHKEPAUSI TEEME:
MÄLESTUSEKS KLÕPSUTAB
LAPSI FOTOAPARAAT.

Tõlkinud VALEERIA VILLANDI

HEINO-MARGUS MÄGI

Karjase rõõm

KASEKESE VARI LIIGUB,
KASEKESEL KIIGUN, KIIGUN.

HINGAN SUURE, SUURE SÕÖMU
KARJALAPSE PUHAST RÕÖMU.

KASEKESE VARI LIIGUB,
KASEKESEL KIIGUN, KIIGUN.

AVARUS, MIS NÄEN, ON MINU:
TUUL JA ÕHK JA METSA ILU,

HALLID KIVID PÖLLU VEERES,
TOLM, MIS MAANTEELINDIL KEERLEB.

KASEKESE VARI LIIGUB,
KASEKESEL KIIGUN, KIIGUN.

Illustreerinud LILIAN HÄRM

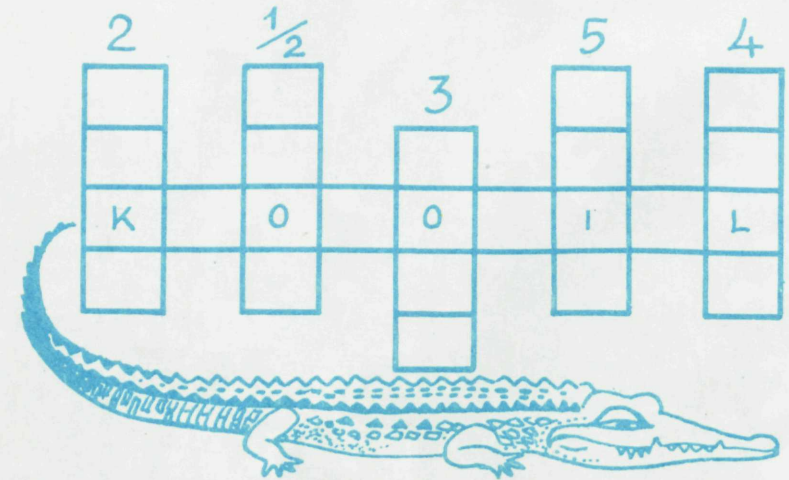
Jääkaru

Põhja-Jäämeri on kaetud ääretute jääväljadega. Seal ei sula jää ja lumi kunagi. Nii-sugune on jääkarude elupaik. Toitu otsides rändavad valge kasukaga karud mööda valgeid lagendikke. Kütivad hülgeid. Kargavad kartmatult merre. Sukelduvad ning krahmavad käpaga kalu. Tihtipeale ujuvad karud kaugel avavees triivivaile jääpankadele.

Mõnikord aga juhtub jääkarudega isemoodi lugusid. Nii nagu juhtus selle karuga, keda kõrvaloleval pildil näed. Jääkaru oli tükk aega vees sumanud. Viimaks ronis ta puristades jääpangale. Äkki tõi tuuleiil talle võorast lõhna ninna ja ta märkas: jääpanga ääres õõtsus laev ning pangal olid inimesed. Kaks meest tulid karu poole. Karu hakkas kurjalt nohisema. Ta on maailma kõige suurem kiskja ega karda kedagi. Ühel mehel oli käes puss ja... kõlas pauk. Karu võpatas ning langes varsti pikali. Teda ei tulistatud surmava kuuliga, vaid unerohu täis ampulliga. Karu jäi

ARVA ÄRA! ARVA ÄRA! ARVA ÄRA!

KIRJUTA NUMBRID-ARVUD SÕNADEGA JA NUPUTA SIIS, MIS SUUR VEE-ELUKAS MUDAST VÄLJA ROOMAB.

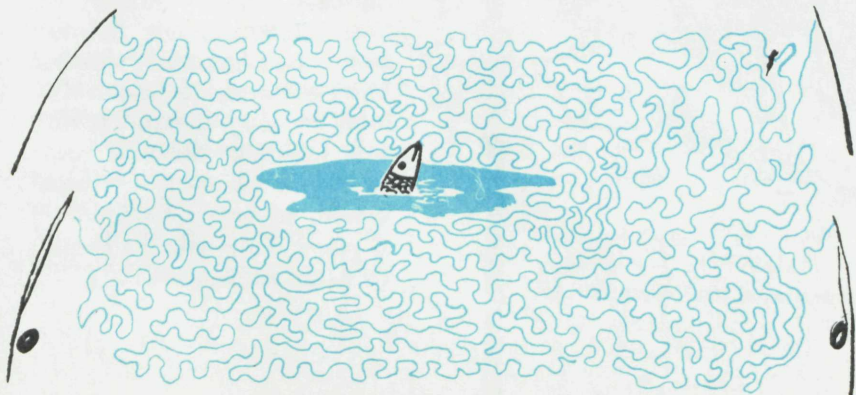
magama. Mehed vedisid suure raske karu võrgule ja tirisid laeva juurde. Seal kinnitati võrguköied vintsi külge ja karu vinnati laevale. See oli teadlaste laev. Jääkarusid on maailmas veel ainult 8000 ümber. Seepärast on Nõukogude Liidu põhjaaladel jääkarud kaitse all, neid ei tohi keegi lasta. Teadlased aga uurivad, kuidas jääkarud elavad, kui vanad nad on, kui pikki ränna-kuid nad teevad. Magaval karul kangutati suu lahti ja vaadati hambaid. Nagu puutüvel on aastaringid, nii on karu hammastel ringid peal, mille järgi saab vanust määrata. Karu kaaluti ja

möödeti. Tema ülemisele mokale kirjutati kustumatu värviga number. Seesama number märgiti raamatusse ja sinna järele kõik uurimisandmed. Karu kõrvalestadesse pandi rõngad, millel olid andmed, missuguses Põhja-Jäämere osas, millal ja kelle poolt on seda karu uuritud. Mõne aja pärast karu ärkas. Teadlased pagesid kajutisse peitu. Karu hiivas end jalule ja raputas imestunult pead, nagu küsides: «Mis minuga juhtus?» Siis vantsis ta mööda laevatreppi jääpangale, vaatas veel kord laeva poole, raputas jälle pead ja kargas vette.

ARVA ÄRA! ARVA ÄRA! ARVA ÄRA!

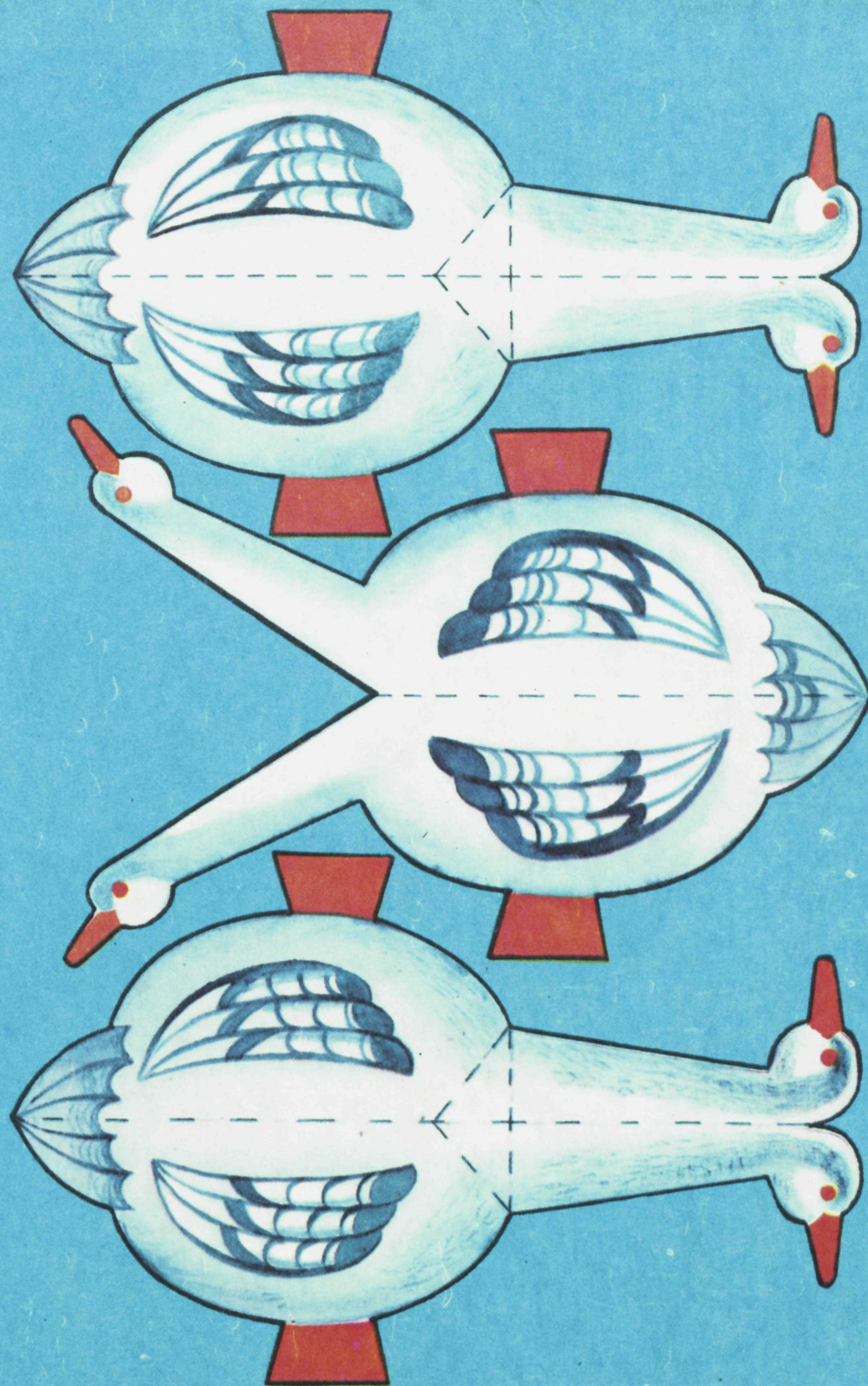
Kevadel oli Tallinna 7. Keskkooli oktoobrilastel mõistatamiskoondus. Kes mõtles ise mõistatuse välja, kes tuletas meelde, mis vanaisalt-vanaemalt kuulnud. Tulge nüüd ka teie mõistatama!

1. Part vees, saba väljas! (Küsib Ilona Säkk.)
2. Okkiline maja, ei ole ust ega aken! (Küsib Mare Meibaum.)
3. Kukulub, kukub, aga ei kuku ka! (Küsib Erik Puura.)
4. Käib, käib, aga ukse ei jõua! (Küsib Inna Orgmets.)
5. Pulga peal seisab, sarvest joob, konnakeldrit kannab kaasas! (Küsib Andres Olemaantee.)
6. Valge kaunis kelluke, kunagi ei helise! (Küsib Uve Gnadenteich.)

MISSUGUSE ÖNGE OTSA HAKKAS KALA!

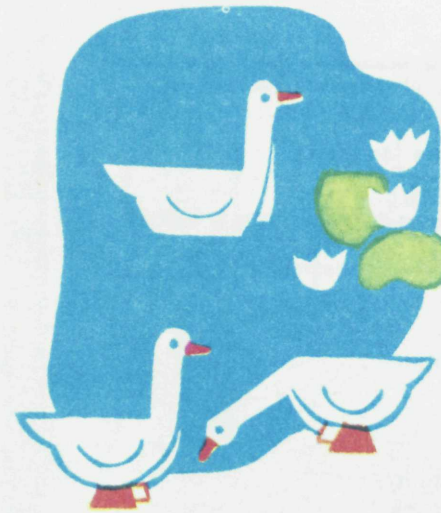
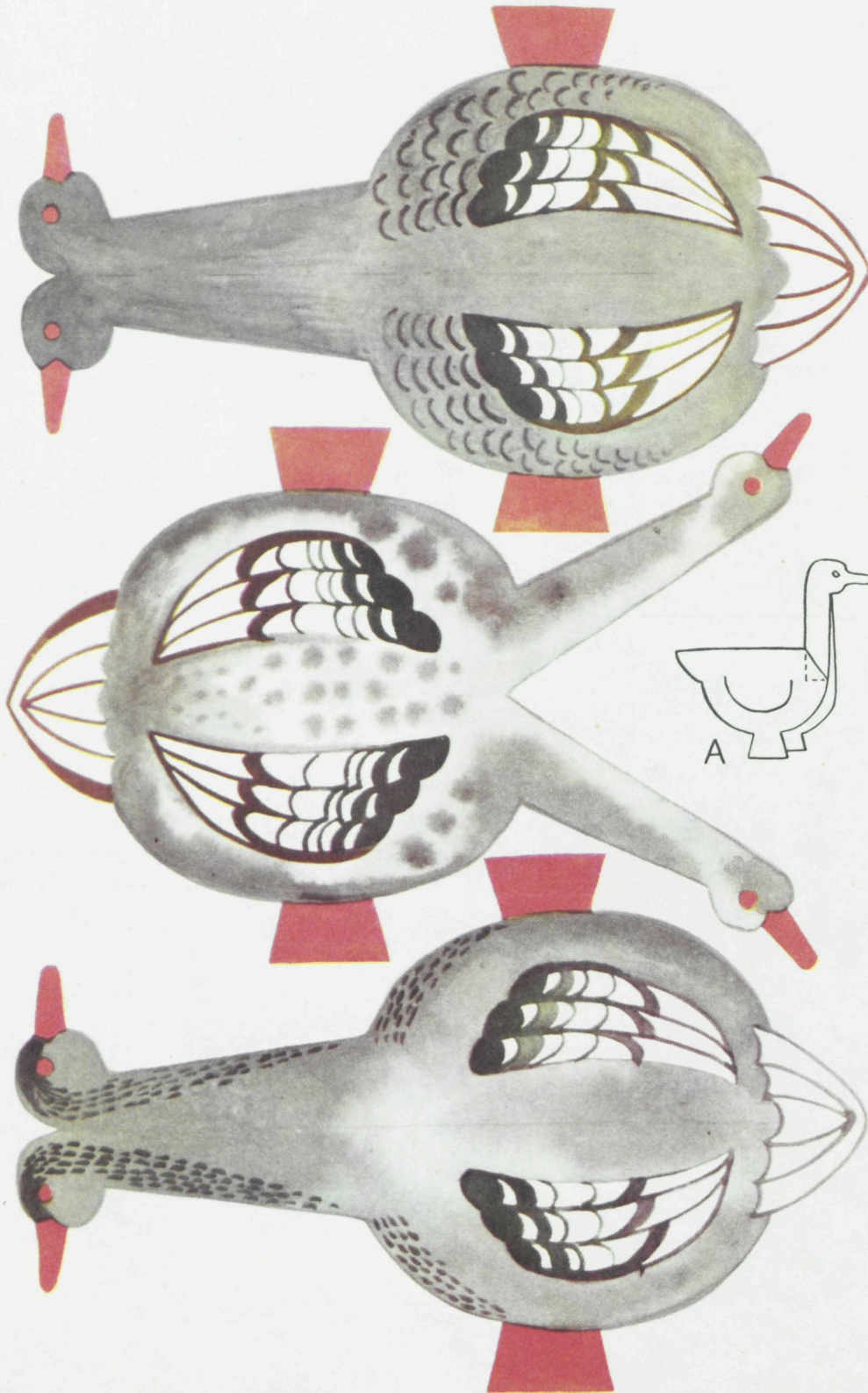
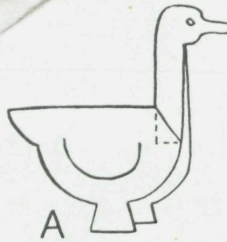
SEDA SINIST JOONIT MOODA LOIKA VALJA KORVALOLEV KASITOOLEHT

HANED

Kõigepealt vali, millised haned sulle meeldivad — kas valged või hallid. Nüüd lõika kujundid välja ja murra piki keskel asuvat kriipsjoont kokku. Kahel hanel murra kriipsjoont mööda kaela-volt (vt. joon. A). Hanede peade kaks poolt liimi kinni.

Joonistuspaberile maali sinine tiigike, kus haned ujuda saaksid. Ujuvatele hanedele ära jalgu jäta. Lõikelehel olevate eeskujude järgi võid endale paksemast paberist meisterdada kas või terve hanefarmi.

Joonistanud KARIN NIINEPUU

TERE HOMMIKUT, EMA!

Ma olen kõige parem Artutik meie majas. Tõsi küll, rohkem Artutikuid meie majas polegi. On kaks Rubikut, üks Geham, neli Arad; tüdrukud ei tule arvesse.

Igal hommikul ütlen emale: «Tere hommikut, memmek!»

Ta suudleb mind ja annab mulle piima või... kalamaksaõli. Piimal pole vigagi, aga kalamaksaõli on halb. Nii halb, et ma hommikuti isegi ärgata ei taha. Aga ma ärkan ikkagi, ainult silmi ei ava. Siis ema ei saa aru, et ma üleval olen.

Ma olen kõige parem Artutik meie majas.

Ma ütlen emale, kui ta mulle kalamaksaõli annab. Ja et ema nõnda ütleb, siis joon ma isegi kalamaksaõli. Ma lõhkusin alustassi ära. Alustassil oli moos. Ütlesin emale, et kass lükkas tassi maha. Ema uskuski mind. Ta usub mind alati.

«See pole hea,» ütles ema.
 «Kass tuleb minema ajada.»
 Ja ta ajaski.
 Heitsime magama.
 «Tere hommikut, memme-
 ke!» ütlesin ma ärgates.
 Ema suudles mind ja tõi siis
 kalamaksaõli.
 «Sa oled kõige parem Ar-
 tutik meie majas,» sõnas
 ema.
 Ma jõin kalamaksaõli.
 Aga kassi enam ei olnud.
 Ta aeti minema...
 «Sa mängi seni,» ütles ema,
 «aga mina lähen turule.»
 Ja läkski.
 Üksi mängida pole üldse
 huvitav. Ma mängisin ja
 mängisin ja läksin lõpuks
 õue. Poisid ajasid mu ära.
 «Sa oled veel väike,» ütles
 üks Ara.
 «Ära vedele jalus,» ütles
 üks Rubikutest.
 Tulin koju tagasi. Vihma
 hakkas ka sadama. Poisidki
 läksid laiali.
 Kass sai vist läbimärjaks...
 Ja mul oli kole kurb.
 Vihma sadas kogu öö. Ma
 mõtlesin alustassi peale,
 millel nagu kiusuks oli ol-
 nud moos ja mis kukkus
 ning purunes.
 Ma mõtlesin, mõtlesin ja
 nutsin. Siis uinusin ja nägin

kassi unes. Otsekui oleks
 ta jälle kodus, istuks nurgas
 ning näuks nukralt...
 Aga hommikul ütlesin ema-
 le:
 «Tere hommikut, emake!»
 Ta tõi mulle kalamaksaõli.
 «Sa oled kõige parem Ar-
 tutik meie majas.»
 «Ei, ema!» ütlesin mina.
 «Kass ei olnud süüdi, mina
 lõhkusin alustassi, millel oli
 moos...»
 Ema suudles mind.
 «Tubli poiss, et üles tun-
 nistasid, ära enam nii tee.»
 «Aga mis kiisust saab!»
 «Toome ta tagasi,» naeratas
 ema. Ja me tõimegi kassi
 koju.
 Kui te vaid teaksite, kui
 hea meel mul jälle oli! Igal
 hommikul ütlen emale:
 «Tere hommikut, memme-
 ke!»
 Ta toob mulle kalamaksa-
 õli.
 «Sa oled kõige parem Ar-
 tutik meie majas,» ütleb
 ema.
 Kass mängib nurgas mu
 plüüskaruga.
 Kõik on hästi. Mis sellest,
 et päev algab kalamaksa-
 õliga.

Tõlkinud ENE JERMAKOV
 Illustreerinud SILVI VÄLJAL

ELKNÕ Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsioon Nõukogu lastejakiri «Täheke» nr. 7 —
 1973, XIV aastakäik, ilmub üks kord kuus. EKP Keskkomitee Kirjastus. Toimetuse aadress:
 Tallinn 200 007, Pärnu mnt. 67 a.

Kolleegium: V. Kotkas, H. Mänd, A. Piirma, H. Pukk (peatoimetaja), H. Raigna, H. Raiffiste.
 Kunstiline toimetaja E. Pikk, vanem tehniline toimetaja V. Huri, vanemkorrektor E. Orgmets.
 Telefonid: vastutav sekretär 681-319; kunstiline toimetaja 681-321; koolielu, teadus, tehnika 681-315; kirjan-
 dus, kirjad 681-317; vanemkorrektor 681-316; üldtelefon 681-318.

Laduda antud 20.V.1973. Trükkkida antud 14. VI.1973. Trükiarv 62 000. Paber 90x60/8.
 Trükipoognaid 2. Arvestuspoognaid 2,70. MB-06712. Tellimise nr.1438. EKP Keskkomitee
 Kirjastuse Trükikoda, Tallinn 200 007, Pärnu mnt. 67 a.

Esikaanel MALLE LEISI
 joonistus «Lilled».

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Со-
 вета Пионерской организации Эстонской
 ССР «Тäheke» («Звездочка»). На эстон-
 ском языке. Выходит один раз в месяц.
 Типография Издательства ЦК КП Эстонии,
 Таллин-200 007, Пярну маantee, 67-а. Ад-
 рес редакции: ЭССР, Таллин, 200007,
 пярнуское шоссе, 67-а. Цена 15 коп.
 Зак. 1438. Тираж 62 000.

HOMMIKUL, KUI KOKKU SÄTIB TELGI,
NÄOD EES KAVALAD JA MAIAD,
TEISTE VARBAID KRIIMUSTAMA
JÄTAB MAASSE PAARTEIST TELGIVAIA.
KUI MA POLEKS TEMA PURKE
ÄRA KANDMA NÕNDA VAHYA,
MIDA SÕI SEE POISS, SIIS TEADA
OLEKS PRAEGU KOGU RANNARAHVAL...

Kirjutage nüüd omakorda mulle, kuidas ja kus teie matkal käite, kuidas käitute looduses, mis-moodi teie loodust kaitsete. Jään teie huvitavaid kirju ootama.
Minu eelmisele kirjale olid tublimad vastama Önnela Sänn Valgast, Tiiu Parvei, Eve Ossaar ja Björn Pallon Tallinnast, Hilja Saks Pikaverest ning Virge Teder Otepäält.

Krässu

ME OLEME TUBLID

ME KODUS POLE TÖÖTA,
VAID ABISTAME EMA,
SEST SEDA VAJAB TEMA.
ME KÜÜRIME JA PÕHIME,
TOAD HÄSTI PUHTAKS NÜHIME.
MEIL KORDA TEHA TULEB KAPP.

KA RIIULIL KÄIB TOLMULAPP.
ME TÖÖTAME, TÖÖTAME, KEEGI EI PORISE.
ME TÖÖTAME RÕÖMSALT JA KEEGI EI NURISE.

EVE OSSAAR
Tallinnast

Auh! Auh! Auh!

Õpetaja ütles viimasel koolipäeval, et me ka suvel luuletamist ei unustaks. Mina oleksin peaaegu unustanud. Sest maal mere ääres on nii palju põnevat uudistada, et muuks enam aega ei jäägi. Aga ühel päeval ilmus meie suvila juurde koolipoiss Rein. Ta lõi telgi üles ja... Ja vaat temast ma teile nüüd kirjutangi.

PUUSSE LÕIKAB
SUURED-SUURED TÄHED:
«TÄNA OLIN SIIN,
HOMME ÄRA LÄHEN!»
TEMA LÖKKESSE EI PANE
TULEVÄRSEID KÄNDE.
SINNA TEMA MURRAB
NOORI KUUSKI, MÄNDE.

VENBU JA TEMBU

Valga on Eesti kõige ilusam linn. Sellepärast et Valgas on Konnaoja. Valgas on veel üks tänav, mille nimi on Liiva tänav. Liiva tänava ühes majas elab üks tüdruk. Sellel tüdrukul on kaks koera, kelle nimed on Vembu ja Tembu. Vembu ronib üle võrkaia nii mis krõbiseb, kuigi aed on oma kaks meetrit kõrge. Aga Tembu on valvekoer. Tema valvab maja. Kuid kõige huvitavam on see, et Vembul on habe. Tüdruku isa ajab endal iga päev habet, aga

Vembul ei aja keegi. Kas sa tead, Krässu, kust saaks sellist habemeajamasinat, millega see tüdruk saaks Vembul habeme maha ajada! Aga kes on see tüdruk kahe koeraga? See tüdruk olen mina ise. Tahtsin sulle natuke nalja teha. Kui sa, Krässu, tahad vigureid õppida, sõida meile külla! Ma võin teile akordioni mängida ja teie kolmekesi võite siis päris ehtsat koerapolkat tantsida.

ÖNNELA SÄNN
Valgast

Kallis Önnela!

Aitäh kutse eest! Aga ma ei kannata autosõitu ja lennukisõit paneb mu pea pööritama, nii et ma ei saa sinu kutset kuidagi vastu võtta. Kuigi, jah, veidi vallatust sinu Tembu ja Vembuga meeldiks mulle tõepoolest teha.

Krässu